

Lovforslag nr. L 161

Folketinget 2015-16

Fremsat den 30. marts 2016 af transport- og bygningsministeren (Hans Christian Schmidt)

Forslag

til

Lov om ændring af færdselsloven

(Forsøgsordning med kørekort til 17-årige betinget af ledsaget kørsel indtil det fyldte 18. år samt nedsættelse af aldersgrænsen for kørekort til lille knallert mv.)

§ 1

I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1386 af 11. december 2013, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 565 af 18. juni 2012 og senest ved § 1 i lov nr. 154 af 18. februar 2015, foretages følgende ændringer:

1. I § 57 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Transport- og bygningsministeren kan fastsætte regler om en forsøgsordning, hvormed alderskravet for erhvervelse af kørekort sættes ned til 17 år betinget af ledsaget kørsel frem til det fyldte 18. år. Transport- og bygningsministeren kan i den forbindelse fravige § 56, stk. 2, nr. 1, § 128, stk. 4, § 129, stk. 4, 1. og 2. pkt., og § 131, stk. 1, samt fastsætte, at § 56, stk. 1, 2. pkt., tillige finder anvendelse i forhold til ledsageren. Transport- og bygningsministeren kan endvidere efter forhandling med justitsministeren fastsætte, at § 55, stk. 1, 2 og 4, 1. pkt., med de fornødne tilpasninger tillige finder anvendelse i forhold til ledsageren.«

2. I § 61, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »kørekort«:

», herunder bestemmelser om afgivelse af erklæringer på tro og love.«

3. I § 63, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »16 år« til: »15 år«.

4. Efter § 63 indsættes:

»§ 63 a. Den, der driver erhverv med salg, udlejning eller reparation af knallerter, må ved udøvelsen af denne virksomhed ikke sælge eller på anden måde stille en knallert til rådighed for personer under 16 år, medmindre forældremyndighedens indehaver forinden har givet skriftligt samtykke dertil. Det påhviler den erhvervsdrivende at sikre sig, at samtykket foreligger.«

5. I § 129, *stk. 6*, ændres to steder »16 år« til: »15 år«.

6. I § 132 c ændres »16 år« til: »15 år«, og to steder »19 år« til: »18 år«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende, jf. dog *stk. 2*.

Stk. 2. § 1, nr. 3-6, træder i kraft den 1. januar 2017.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. *Indledning*
2. *Lovforslagets hovedpunkter*
 - 2.1. *Bemyndigelse til at nedsætte alderen for kørekort til 17 år*
 - 2.1.1. *Gældende ret*
 - 2.1.2. *Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 2.1.2.1. *17-årige førere*
 - 2.1.2.2. *Ledsagere*
 - 2.1.2.3. *Kørekortet*
 - 2.2. *Sanktionsfastsættelse for overtrædelse af forsøgsordningen med kørekort til 17-årige*
 - 2.2.1. *Gældende ret*
 - 2.2.1.1. *Strafniveauet for færdselslovsovertrædelser begået af 17-årige*
 - 2.2.1.2. *Øvelseskørsel*
 - 2.2.1.3. *Strafansvar for førere af køretøjer*
 - 2.2.1.4. *Frakendelse af førerretten for 17-årige førere*
 - 2.2.2. *Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 2.2.2.1. *17-årige*
 - 2.2.2.2. *Sanktionsfastsættelse for ledsagere*
 - 2.3. *Nedsættelse af aldersgrænse for kørekort til lille knallert*
 - 2.3.1. *Gældende ret*
 - 2.3.2. *Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ændring*
 - 2.4. *Krav om samtykke fra forældremyndighedsindehaver ved salg af knallert til personer under 16 år*
 - 2.4.1. *Gældende ret*
 - 2.4.2. *Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning*
 - 2.5. *Fastsættelse af betingelser for ombytning af udenlandske kørekort*
 - 2.5.1. *Gældende ret*
 - 2.5.2. *Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ændring*
3. *Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige*
4. *Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.*
5. *Miljømæssige konsekvenser*
6. *Administrative konsekvenser for borgerne*
7. *Forholdet til EU-retten*
8. *Hørte myndigheder og organisationer mv.*
9. *Sammenfattende skema*

1. Indledning

Hovedformålet med lovforslaget er at forbedre færdsels-sikkerheden for de unge nyuddannede bilister i trafikken og samtidig forbedre deres mobilitet. Det foreslås på den baggrund at indsætte en bemyndigelsesbestemmelse i færdselsloven, som giver transport- og bygningsministeren mulighed for at etablere et forsøg med at sænke aldersgrænsen for, hvornår man kan få kørekort til almindelig bil (kategori B), til 17 år, betinget af, at man kører med en erfaren bilist, frem til man fylder 18 år. Udenlandske erfaringer peger på, at ledsaget kørsel det første år med kørekort gør de unge til mere sikre bilister.

Det foreslås samtidig, at aldersgrænsen for førere af lille knallert sænkes fra 16 til 15 år for at forbedre de unges mobilitet, herunder særligt unge, som bor i udkantsområder, hvor der ikke er effektive offentlige transportmuligheder til uddannelsesstederne. Nedsættelsen af aldersgrænsen for fø-

re af lille knallert er tidligere vedtaget ved lov nr. 479 af 23. maj 2011 om ændring af færdselsloven og lov om ungdomsskoler (Knallertkørekort og sanktioner ved ulovlig kørsel på knallert m.v.), men nåede aldrig at træde i kraft, da ændringen af aldersgrænsen blev tilbageført inden ikrafttrædelsesdatoen ved lov nr. 565 af 18. juni 2012. Det ønskes derfor at genindføre den tidligere vedtagne ændring af aldersgrænsen for lille knallert.

Begge tiltag indgår i regeringens plan »Vækst og udvikling i hele Danmark«, som blev fremlagt i november 2015.

Med lovforslaget foreslås endelig en præcisering af færdselslovens § 61, stk. 2, 1. pkt. Bestemmelsen, der indeholder hjemmel for transport- og bygningsministeren til at fastsætte bestemmelser om udenlandske borgeres mulighed for at få ombyttet deres udenlandske kørekort til et dansk kørekort, foreslås præciseret, således at det utvetydigt fremgår, at be-

stemmelsen også indeholder hjemmel til at fastsætte bestemmelser om afgivelse af erklæringer på tro og love.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Bemyndigelse til at nedsætte alderen for kørekort til 17 år

2.1.1. Gældende ret

Aldersgrænsen for erhvervelse af kørekort til motorkøretøj og stor knallert er i dag 18 år, jf. færdselslovens § 56, stk. 2, nr. 1. Dette afspejles også i § 24, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 312 af 25. marts 2015 om kørekort (kørekortbekendtgørelsen), hvorefter kørekort til kategori B kan udstedes til en person, der er fyldt 18 år.

Der er i færdselslovens § 57, stk. 2, hjemmel til, at transport- og bygningsministeren kan fastsætte særlige bestemmelser og betingelser for erhvervelse af kørekort til motorkøretøjer, som fraviger den generelle bestemmelse om aldersgrænsen for kørekort, hvis det handler om særlige typer af motorkøretøjer eller kørselsformål, herunder erhvervs-mæssig befordring af personer, buskørsel, godstransport, mv.

2.1.2. Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Unge bilisters risiko i trafikken er langt højere end ældre trafikanters. Ifølge DTU Transports undersøgelse af risiko i trafikken fra 2012 har unge mænd på 18-19 år statistisk set ca. 6-7 gange så stor en risiko for at blive involveret i en ulykke med dræbte eller tilskadekomne som bilister i aldersgruppen 35-65 år. Den statistiske risiko falder med alderen, men den bliver ved med at være relativt høj frem til det 24. år. Den øgede risiko kan forklares med et samspil mellem flere forhold, herunder at 18-19-åriges mentale udvikling ikke er fulden, hvilket begrænser forståelsen af alle risici i trafikken, og at de unge nyuddannede bilister mangler erfaring og viden. Derudover kan forskellige kulturelle normer blandt unge mennesker spille ind.

Unge bilister op til 24 år er et af fokusområderne i Færdselssikkerhedskommissionens handlingsplan 2013-2020, »Hver ulykke er én for meget«, fra 2013. I den forbindelse betoner Færdselssikkerhedskommissionen særligt den rolle, som de unges forældre spiller i relation til nedbringelsen af de unges risiko i trafikken. Handlingsplanen indeholder derfor en anbefaling om, at man arbejder med forældre og deres rolle som forbillede for deres børn, idet unge trafikanter kopierer forældrenes adfærd.

Flere lande har indført privat øvelseskørsel, trinvis kørekort eller ledsagerordninger, hvor den unge bilist får mere frihed i takt med, at køreefaringen stiger. I Tyskland, Frankrig, Østrig og Holland har man indført ledsagerordninger, hvor man kan erhverve kørekort et år tidligere, end man kan på traditionel vis, dvs. som 17-årig, betinget af, at man i sin kørsel ledsages af en erfaren bilist, der skal rådgive og vejlede i kørslen, frem til man fylder 18 år.

Den tyske ledsagerordning har været introduceret gradvist, og siden 2008 har den fungeret i alle tyske delstater. Evalueringen af ordningen har vist, at 18-årige, som har deltaget i ledsagerordningen fra de fyldte 17 år, har været impliceret i 22 pct. færre ulykker og 20 pct. færre trafikforseelser pr. 1 mio. kørte kilometer end jævnaldrende unge, der har fået kørekort på traditionel vis (»Evaluation of Accompanied Driving from Age 17«, BAST, 2013). Effekten holder et stykke ind i deltagerens 19. år, hvorefter den aftager og forsvinder sammenlignet med unge, der har taget kørekortet på traditionel vis, da de fyldte 18 år.

Det er vurderet, at man i 2009 har undgået 1.700 personskadeulykker i Tyskland som følge af den tyske ledsagerordning, svarende til 9 pct. af alle personskadeulykker med 18-19-årige bilister. Det skal dog bemærkes, at mange fortsat vælger at tage kørekort på traditionel vis som 18-årige eller først erhverver kørekort i en senere alder.

Det overordnede formål med en dansk forsøgsordning med kørekort til 17-årige betinget af ledsaget kørsel, frem til føreren fylder 18 år, er at målrette indsatsen mod de helt unge og uerfarne bilister for at mindske antallet af ulykker blandt disse. Det forventes således, at ordningen på længere sigt vil få en positiv virkning for færdselssikkerheden blandt disse bilister.

Med lovforslaget foreslås det derfor, at der indsættes en hjemmel i færdselslovens § 57, stk. 3, der gør det muligt for transport- og bygningsministeren at etablere en forsøgsordning, hvor man som 17-årig kan erhverve kørekort betinget af, at man, frem til man fylder 18 år, ledsages af en erfaren bilist i sin kørsel.

Af hensyn til borgerne og de myndigheder, der skal administrere reglerne, foreslås det, at ordningen gøres så administrativt enkel som muligt. Dette gør sig blandt andet gældende i forhold til det kørekort, som udstedes til en 17-årig, jf. pkt. 2.1.2.3 nedenfor, og det gør sig gældende i forhold til sanktioneringen af ordningen, jf. pkt. 2.2 nedenfor.

Det er hensigten, at en dansk ledsagerordning indføres i sammenhæng med en landsdækkende informationsindsats bestående af kampagner i medierne, internetbaseret information mv., der vil blive udformet med inddragelse af internationale erfaringer. Informationsindsatsen tilrettelægges med henblik på at sikre, at både deltagere i forsøgsordningen og ledsagere får dækket deres behov for oplysning og vejledning.

De nærmere bestemmelser vedrørende ordningen vil efterfølgende blive fastsat administrativt ved bekendtgørelse, hvorved bestemmelserne i færdselslovens § 56, stk. 2, nr. 1, § 128, stk. 4, § 129, stk. 4, 1. og 2. pkt., og § 131, stk. 1, fraviges, og det vil blive fastsat, at § 56, stk. 1, 2. pkt., tillige finder anvendelse i forhold til ledsageren. Derudover bemyndiges transport- og bygningsministeren til efter forhandling med justitsministeren at fastsætte, at politiets håndhævelsesmuligheder i medfør af færdselslovens § 55, stk. 1, 2 og 4, 1. pkt., tilsvarende vil finde anvendelse i forhold til ledsagere. Kravet om forhandling med justitsministeren skyldes, at regler udstedt af justitsministeren om udåndings-

spyt- og svedprøver samt øjenbesigtigelse også skal sættes i kraft for ledsagerens vedkommende som led i forsøgsordningen. Endelig vil der i nødvendigt omfang blive foretaget ændringer i kørekortbekendtgørelsen.

Det er hensigten at etablere en forsøgsordning med en varighed på tre år. Forsøgsordningen skal evalueres løbende, og ved forsøgsperiodens afslutning vil der blive udarbejdet en konkluderende evaluering, som skal danne grundlag for en stillingtagen til, om ordningen skal gøres permanent. I tilfælde af, at ordningen gøres permanent, er det hensigten, at den foreslåede bemyndigelsesbestemmelse i færdselsloven vil skulle afløses af nye bestemmelser i loven, som direkte regulerer ordningen.

I de følgende punkter er beskrevet, hvorledes en dansk ledsagerordning tænkes udformet.

2.1.2.1. 17-årige førere

Det er hensigten med den foreslåede ordning, at 17-årige får mulighed for at erhverve kørekort på samme betingelser, som i dag gælder for personer, der er fyldt 18 år. Kravene til køreuddannelsen vil således være de samme for 17-årige som for 18-årige. Dette betyder således, at muligheden for at påbegynde køreuddannelsen tre måneder før det fyldte 18. år også vil gælde for 17-årige deltagere i forsøgsordningen, som vil kunne påbegynde køreuddannelsen tre måneder før det fyldte 17. år.

Selvom den 17-årige ledsages af en ældre, myndig og erfaren person, er det føreren af bilen, dvs. den 17-årige, der har ansvaret for kørslen, og den 17-årige fører af bilen skal leve op til færdselslovens regler for førere. Dette er nærmere beskrevet i pkt. 2.2.2.1.

2.1.2.2. Ledsagere

Der foreslås en ordning, hvor alle, der lever op til en række minimumskrav, kan ledsage en 17-årig i vedkommendes kørsel. Der skal således ikke ske en godkendelse af ledsageren, som heller ikke skal registreres som ledsager. Politiet skal alene i forbindelse med kontrol kunne fastslå, om ledsageren lever op til de fastsatte minimumskrav.

Denne model adskiller sig fra eksempelvis den tyske ordning, hvor der vælges én eller flere navngivne ledsagere, der anføres i et midlertidigt førerbevis, hvis de godkendes til at være ledsager. Den foreslåede danske ordning er begrundet i hensynet til at skabe en fleksibel ordning, som er enkel at administrere.

Ledsageren har ikke noget formelt ansvar for selve kørslen. Ledsageren tager endvidere ikke del i den 17-åriges uddannelse og har formelt set ingen uddannende funktion. Ledsagerens opgave og ansvar består som udgangspunkt alene i at bistå den unge bilist med rådgivning og vejledning i kørslen. Ledsageren kan endvidere hjælpe den 17-årige med at bevare overblikket i situationer, hvor der opstår uventede ting i trafikken, som den unge bilist ikke har prøvet i løbet af sin køreuddannelse.

Det vil dog være en præmis for ordningen, at ledsageren skal være i stand til at overtage kørslen, hvis dette måtte bli-

ve nødvendigt. Valget af denne præmis er dels begrundet i, at der kan opstå kritiske situationer, hvor det vil være nødvendigt, at ledsageren overtager kørslen, dels ud fra en forudsætning om, at hvis en person ikke er i stand til at køre bil som ledsager, vil der også være en sandsynlighed for, at personen ikke vil være i stand til at varetage ledsagerfunktionen på den måde, som er tiltænkt med ordningen.

Det foreslås, at ledsageren som minimum skal være 30 år gammel og have haft kørekort i minimum 10 år. Disse alders- og erfaringskrav er dels begrundet i, at det ønskes at sikre en vis modenhed samt et solidt erfaringsniveau, dels i ønsket om at fremme, at det er en forælder eller anden voksen rollemodel, som varetager ledsagerrollen.

Kørekortet må i den 10-årige periode ikke have været betinget eller ubetinget frakendt. Frakendelsen regnes i den henseende fra udløbet af den betingede eller ubetingede frakendelse. Har en person fået frakendt kørekortet, går der således endnu en periode på 10 år, før den pågældende kan ledsage en 17-årig.

Ledsageren underlægges de samme restriktioner i forhold til alkohol og bevidsthedspåvirkende stoffer og medicin, som gælder for føreren af bilen, jf. færdselslovens §§ 53 og 54. Dette krav er bl.a. begrundet i, at ledsageren skal være i stand til at kunne overtage kørslen, hvis dette måtte blive nødvendigt, jf. ovenfor. Desuden ønskes det at imødegå misbrug af ordningen, f.eks. i form af, at den 17-årige bruges som chauffør for alkoholpåvirkede voksne.

2.1.2.3. Kørekortet

Lovforslaget omhandler kørekort til motorkøretøj i kategori B (almindelig bil). Med den foreslåede forsøgsordning indføres således mulighed for, at 17-årige kan erhverve kørekort i kategori B. Kørekortet erhverves på almindelig vis, og køreuddannelsen adskiller sig ikke fra den, der gennemføres, når der erhverves kørekort som 18-årig eller senere.

Det forudsættes, at kørekortet udstedes i EU-format til kategori B. Ifølge EU's 3. kørekortdirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2006/126/EF) har medlemsstaterne mulighed for nationalt at sænke aldersgrænsen for erhvervelse af kørekort til kategori B.

Det kan eksempelvis gøres ved at påføre kørekortet en national kode, som begrænser kørekortet til kun at gælde ledsaget kørsel i Danmark, frem til kørekortindehaveren fylder 18 år. Når indehaveren fylder 18 år, ophører den nationale kodes gyldighed, og kørekortet vil være at sidestille med et almindeligt EU-kørekort til kategori B. Når kørekortet fornyes efter den almindelige 15-årige gyldighedsperiode, vil den nationale kode ikke længere fremgå.

2.2. Sanktionsfastsættelse for overtrædelse af forsøgsordningen med kørekort til 17-årige

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Strafniveauet for færdselslovsovertrædelser begået af 17-årige

Færdselslovens bestemmelser om straf findes i lovens kapitel 17. Straffen for overtrædelse af færdselsloven er normalt bøde. Bødestraffene er til en vis grad takstmæssigt fastsatte under hensyn til, hvilke overtrædelser der er tale om.

For overtrædelse af færdselsloven straffes førere af motor-køretøjer under 18 år i dag som udgangspunkt på samme måde som førere over 18 år. Bøder til personer med særlig lav indtægt kan dog nedsættes i medfør af færdselslovens § 118 a, stk. 1, 2. pkt.

Det fremgår af Rigsadvokatens Meddelelse nr. 4/2000 om sanktionspåstande i færdselssager, at personer mellem 15 og 18 år ofte er skolesøgende eller på anden måde under uddannelse, og at disse i vidt omfang ikke har egentlig indtjening af betydning. På den baggrund skal bøder til unge under 18 år generelt nedsættes til det halve beløb, dog mindst 500 kr., og der foretages således ikke en konkret vurdering af indtægtsforholdene for så vidt angår denne gruppe. Nedsættelsen skal ske ved anklagemyndighedens foranstaltning i forbindelse med udsendelse af bødeforelæg eller ved nedlæg-

gelse af påstand om bøde. Der skal dog kun ske nedsættelse, såfremt der ikke er fastsat særlige retningslinjer for de enkelte overtrædelser.

Det fremgår desuden af Rigsadvokatens meddelelse, at indtægtsbestemte bøder ikke skal nedsættes for unge under 18 år eller personer med særlig lav indtægt. Det drejer sig således om bøder for spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54 om bl.a. kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer samt kørsel i frakendelsestiden, tillægsbøder i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller alkoholistbehandling for spirituskørsel, tillægsbøder i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste eller behandling mod narkotikamisbrug for overtrædelse af færdselslovens § 54 samt tillægsbøder i forbindelse med betinget dom med vilkår om samfundstjeneste for kørsel i frakendelsestiden.

Bøder for overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, 1. pkt., om kørsel uden at have erhvervet kørekort, nedsættes i retspraksis ikke for personer med lav indtægt, mens de for personer under 18 år som udgangspunkt fastsættes til halvdelen.

Sanktionsniveauet for overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, 1. pkt., kan som udgangspunkt sammenfattes således:

Overtrædelse	Sanktion
1. gang	7.000 kr.
2. gang	8.500 kr.
3. gang	10.500 kr.
4. gang	14.000 kr.
5. gang	7 dages fængsel*
6. gang	14 dages fængsel
7. gang	20 dages fængsel
8. gang	30 dages fængsel
9. gang	40 dages fængsel
10. gang	50 dages fængsel

* Eventuelt betinget dom med samfundstjeneste.

Såfremt overtrædelsen er begået af en person under 18 år, følger det af retspraksis, at bøden – i modsætning til, hvad der gælder for personer over 18 år – skal fastsættes uden hensyn til den økonomiske fordel ved ikke at have erhvervet kørekort, idet personer under 18 år ikke i dag kan erhverve kørekort til motorkøretøj eller stor knallert. Bøden fastsættes herefter som udgangspunkt til halvdelen af normalbøden i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer for fastsættelse af bøder til personer under 18 år.

Foreligger der samtidig formildende omstændigheder, kan bøden nedsættes yderligere. Formildende omstændigheder

kan f.eks. være, at den sigtede har modtaget et ikke uvæsentligt antal køreundervisningstimer, eller at den sigtede har erhvervet førerret til et andet motorkøretøj end det, som vedkommende er fører af.

For overtrædelse af færdselslovens § 56, stk. 1, nr. 1, kan sanktionsniveauet for den sigtede, som har modtaget et ikke uvæsentligt antal køreundervisningstimer, som udgangspunkt sammenfattes således:

Over 18 år	Sanktion
1. gang	4.000 kr.
2. gang	5.000 kr.
3. gang	6.500 kr.
Under 18 år	
1. gang	3.000 kr.
2. gang	3.500 kr.
3. gang	4.000 kr.

For øvrige overtrædelser af færdselslovens § 56 kan sanktionsniveauet som udgangspunkt sammenfattes således:

Forseelsens art	Sanktion
Undladt at medbringe kørekort	1.000 kr.
Nægter at forevise kørekort	1.000 kr.
Ikke fornyet kørekort	1.000 kr.
Bortkommet i mere end 1 år	1.000 kr.
Ikke ombyttet til EU-model	1.000 kr.
Udlænding – ikke ombyttet med dansk kørekort	1.000 kr.
Ikke kørekort til erhvervmæssig personbefordring – har kørekort	1.500 kr.
Ikke overholdt vilkår om at benytte briller under kørslen og lignende	1.000 kr.

Det fremgår desuden af forarbejderne til færdselsloven, jf. lov nr. 479 af 23. maj 2011, jf. pkt. 4.1.3.1 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 137 af 9. februar 2011, at bøder for spirituskørsel, overtrædelse af færdselslovens § 54 og kørsel i frakendelsestiden på lille knallert samt bøder for overtrædelse af færdselslovens § 63, stk. 1, 1. pkt., om kørsel uden kørekort til lille knallert ikke skal nedsættes for personer under 18 år. Bødeniveauet for færdselsforseelser begået af unge under 18 år fraviger således i et vist omfang det takstmæssige bødeniveau under hensyn til, hvilke typer overtrædelser der er tale om.

2.2.1.2. Øvelseskørsel

Det følger bl.a. af færdselslovens § 64, at øvelseskørsel for personer, der uddanner sig til kørsel med bil, kun må finde sted, når der i køretøjet ved siden af eleven findes en godkendt kørelærer eller en kørelæreraspirant, der er under opsyn og vejledning af en hertil særligt godkendt kørelærer, som er til stede i bilen.

Kørelærere kan ifalde ansvar efter færdselslovens § 64, og sanktionsniveauet for overtrædelse af bestemmelsen kan som udgangspunkt sammenfattes således:

Forseelsens art	Sanktion
Ej godkendt som kørelærer	2.000 kr.
Kørelærers ansvar ved øvelseskørsel med motorcykel	1.000 kr.
Øvelseskørsel på motorvej uden tilstrækkelig forudgående uddannelse	1.000 kr.
Øvelseskørsel inden 3 måneder før 18. år eller frakendelsestidens udløb	begge 1.000 kr.
Øvelseskørsel uden skoleskilt	1.000 kr.
Øvelseskørsel på forbudte strækninger	1.000 kr.
Ej fjernet eller tildækket pedal i skolevogn	1.000 kr.
Skolevogn, der ikke er godkendt dertil	1.500 kr.

For øvrige overtrædelser af færdselsloven, f.eks. spirituskørsel eller hastighedsforseelser, gælder i øvrigt færdselslovens almindelige sanktionsbestemmelser herom.

2.2.1.3. Strafansvar for førere af køretøjer

Som udgangspunkt er det føreren af et motorkøretøj, der pålægges strafansvar for overtrædelser af færdselsloven, medmindre andet konkret er bestemt i loven. Som eksempel kan nævnes færdselslovens § 53 om spirituskørsel, hvoraf det direkte fremgår af bestemmelsen, at det er føreren eller den, som forsøger at føre et motordrevet køretøj, der straffes for overtrædelse af bestemmelsen.

I retspraksis er strafansvaret for overtrædelser af færdselsloven ikke alene pålagt føreren i sædvanlig forstand, men også passagerer, der griber aktivt ind i kørslen. Som eksempler fra retspraksis, hvor der er sket domfældelse for passagerers aktive indgriben i kørslen, kan nævnes passagerer, som har trådt på chaufførens fod, der hvilede på speederen, hvorved vognens hastighed øgedes, og passagerer, der enten har grebet fat i rattet eller trukket håndbremsen under kørslen. Udmålingen er i disse tilfælde som udgangspunkt sket i overensstemmelse med sanktionsniveauet for en fører, som sidder bag rattet.

En person kan endvidere straffes for medvirken efter den almindelige regel i straffelovens § 23, hvorefter alle, der ved tilskyndelse, råd eller dåd har medvirket til gerningen, kan straffes for medvirken. Der kan eksempelvis være tale om medvirken til spirituskørsel, jf. straffelovens § 2.

Af bestemmelsen i færdselslovens § 54, stk. 4, fremgår, at det er forbudt at overlade bl.a. føringen af et køretøj til en spirituspåvirket (mv.) person, som er ude af stand til at føre køretøjet på betryggende måde. Af § 54, stk. 5, fremgår, at såfremt en person på en restaurant eller andet serveringssted, hvortil der er offentlig adgang, har indtaget spiritus, og værten eller dennes medhjælper ved eller har grund til at antage, at den pågældende er fører af eksempelvis et køretøj og på grund af spiritusindtagelse ikke er i stand til at føre køretøjet på betryggende måde, skal værten eller medhjælperen, eventuelt ved tilkaldelse af politiet, søge at hindre den pågældende i at føre køretøjet. Dette betyder, at en person, der eksempelvis bistår en påvirket fører med at starte dennes bil, vil kunne straffes for medvirken til spirituskørsel, jf. straffelovens § 2.

2.2.1.4. Frakendelse af førerretten for 17-årige førere

Som nævnt under pkt. 2.2.1.1 ovenfor straffes førere af motorkøretøjer under 18 år som udgangspunkt på samme måde som førere over 18 år for overtrædelser af færdselsloven. Dette gælder også for så vidt angår frakendelse af førerretten.

For så vidt angår beregningen af frakendelsestiden, findes i færdselslovens § 128, stk. 4, en særregel vedrørende frakendelsestiden for førere under 18 år. Det fremgår af bestemmelsen, at såfremt føreren er under 18 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af førerretten vedtages

eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsen fra den dag, hvor føreren fylder 18 år.

For så vidt angår førere af lille knallert, der ubetinget får frakendt førerretten, før de fylder 18 år, fremgår det af færdselslovens § 129, stk. 4, at retten til at erhverve førerret, for så vidt angår kørekort med alderskrav på 18 år, udskydes i seks måneder. Har føreren på afgørelsestidspunktet erhvervet førerret, frakendes denne ubetinget i seks måneder.

2.2.2. Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Som beskrevet ovenfor under punkt 2.1.2 etableres en 3-årig forsøgsordning, hvormed 17-årige tilbydes muligheden for at erhverve kørekort til bil (kategori B) på den betingelse, at de frem til det fyldte 18. år kører sammen med en erfarne bilist.

Udgangspunktet for ordningen er, at det er føreren af bilen, som har ansvaret for kørslen og dermed som udgangspunkt skal straffes for eventuelle trafikforseelser i forbindelse med kørsel. Samtidig er det en forudsætning, at ledsageren skal være til stede sammen med den 17-årige under kørslen, og der stilles i den forbindelse de i pkt. 2.1.2.2 anførte krav til ledsageren.

Med ordningen indføres således en undtagelse til færdselslovens almindelige aldersbetingelse for erhvervelse af førerret til almindelig bil, og for at sikre, at betingelserne for ordningen overholdes, bør der fastsættes nærmere sanktioner for eventuelle overtrædelser af ordningen. Transport- og Bygningsministeriet har på den baggrund sammen med Justitsministeriet og Rigsadvokaten overvejet, hvordan et sanktionssystem for overtrædelse af ordningen kan udformes.

2.2.2.1. 17-årige

Af hensyn til borgerne og til de myndigheder, der skal administrere reglerne, foreslås det, at ordningen gøres så enkel og let administrerbar som muligt. Færdselslovens sanktionssystem er komplekst, og der må ved udformningen af et sanktionssystem tages hensyn til sammenhængen med de øvrige sanktioner på færdselslovens område.

På den baggrund foreslås med indførelse af en forsøgsordning med kørekort til 17-årige, at ordningen som udgangspunkt ikke medfører ændringer i færdselslovens almindelige sanktionssystem. Hvis en 17-årig, som er omfattet af ordningen, begår færdselsforseelser, skal vedkommende straffes på lige fod med, hvad der ellers gælder for førere af motorkøretøjer.

Det foreslås desuden, at sanktioner over for den 17-årige, som alene knyttes til en tilsidesættelse af betingelserne for ordningen, kun skal fastsættes til bødestraf uden gentagelsesvirkning og uden udløsning af andre retsvirkninger, herunder frakendelse af førerretten, eller konfiskation.

Ved fastsættelse af et passende niveau for bødens størrelse må der tages hensyn til, at bøderne skal have præventiv virkning, samtidig med at en bøde ikke bør udmåles i en så-

dan størrelsesorden, at den sigtede som følge af sine indkomstforhold ikke er i stand til at betale bøden.

Det foreslås herefter, at en 17-årig, som kører uden ledsager, skal sanktioneres med en bøde udmålt efter samme principper som ved udmåling af bøder til 17-årige, der kører uden at have erhvervet kørekort, jf. ovenfor under punkt 2.2.1.1.

Da en 17-årig, som er omfattet af forsøgsordningen, forudsætningsvist har gennemført og bestået en køreuddannelse og dermed har modtaget det lovpligtige antal køreundervisningstimer, foreslås bøden til en 17-årig fører, som kører uden ledsager, fastsat til 3.000 kr., hvilket vil sige samme takst som i dag gælder for 17-årige, som har gennemført et ikke uvæsentligt antal køretimer. Ved fastlæggelsen af bødeniveauet for denne type overtrædelse er der således taget hensyn til de særlige retningslinjer, der i dag gælder for personer mellem 15 og 18 år, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 4/2000 som nævnt ovenfor under punkt 2.2.1.1, og bøden bør derfor ikke nedsættes yderligere.

Bøden til en 17-årig fører, som kører med en ledsager, der ikke opfylder betingelserne for ordningen, foreslås udmålt efter et gradueret bødesystem under hensyn til karakteren af den tilsidesatte betingelse. For at sikre en enkel og let administrerbar ordning bør der alene fastsættes to bødepositioner til den 17-årige for ledsagerens overtrædelser.

For at sikre, at ordningen er enkel og let at administrere, forudsættes det, at en 17-årig, som kører med en ledsager, der ikke opfylder betingelserne for ordningen, alene straffes, hvis den 17-årige har kendskab (forsæt) til, at ledsageren ikke opfylder betingelserne. Det bemærkes i den forbindelse, at der vil kunne forekomme situationer, hvor det vil være svært at bevise den 17-åriges forsæt til, at ledsageren ikke opfylder betingelserne.

Opfylder ledsageren ikke de formelle betingelser for ordningen, f.eks. hvis ledsageren har undladt at medbringe et gyldigt kørekort under kørslen, foreslås det, at den 17-årige som udgangspunkt sanktioneres med en bøde på 1.000 kr. svarende til bødetaksten for en tilsvarende formel overtrædelse begået af en fører over 18 år. Det forudsættes dog, at anklagemyndigheden i forbindelse med en straffesag for denne type overtrædelse søger bøden nedsat til det halve beløb i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer om sanktionspåstande i færdselssager vedrørende personer mellem 15 og 18 år, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 4/2000 som nævnt i punkt 2.2.1.1.

Opfylder ledsageren ikke de materielle betingelser for ordningen, f.eks. hvis ledsageren er spirituspåvirket i et omfang, der overskrider rammerne for lovlig kørsel i medfør af færdselslovens § 53, foreslås det, at den 17-årige sanktioneres med en bøde på 3.000 kr. svarende til det foreslåede bødeniveau for en 17-årig, som kører uden ledsager. Ved fastlæggelsen af bødeniveauet for denne type overtrædelse er der således taget hensyn til de særlige retningslinjer, der i dag gælder for personer mellem 15 og 18 år, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 4/2000 som nævnt ovenfor under punkt 2.2.1.1, og bøden bør derfor ikke nedsættes yderligere.

For så vidt angår frakendelse af førerretten, fremgår det bl.a. af den foreslåede § 57, stk. 3, 2. pkt., i færdselsloven, at transport- og bygningsministeren kan fastsætte regler, der fraviger færdselslovens bestemmelser om frakendelse i relevant omfang.

Det vil i den forbindelse bl.a. blive fastsat, at bestemmelserne i færdselslovens § 128, stk. 4, om beregning af frakendelsestiden for unge under 18 år, § 129, stk. 4, 1. pkt., om udskydelse af retten til at erhverve førerret og § 129, stk. 4, 2. pkt., om frakendelse af førerretten, fraviges for førere, der er omfattet af forsøgsordningen.

Dette betyder eksempelvis, at en frakendelse for en 17-årig fører, der har erhvervet kørekort – ligesom for en fører over 18 år, der har erhvervet kørekort – vil få virkning fra afgørelsestidspunktet og ikke fra vedkommendes 18 års fødselsdag, medmindre førerretten har været inddraget af politiet på et tidligere tidspunkt.

2.2.2.2. Sanktionsfastsættelse for ledsagere

Som det fremgår i pkt. 2.2.2, er det den 17-årige, som har ansvaret for kørslen, mens ledsageren ikke – i modsætning til en kørelærer eller en kørelæreaspirant, der i visse tilfælde anses for at være fører af køretøjet, jf. færdselslovens § 64 – har ansvaret for kørslen.

På den baggrund forudsættes det, at indførelse af forsøgsordningen med kørekort til 17-årige ikke medfører ændringer i, hvornår ledsageren anses for at blive selvstændig fører af køretøjet som følge af sin direkte indgriben i kørslen. Der tilsigtes heller ikke ændring i forhold til betingelserne for at pålægge ledsageren et medvirkensansvar efter straffelovens § 23 for den 17-åriges færdselsforseelser i øvrigt.

Forsøgsordningen bygger som nævnt ovenfor på, at ledsageren af uddannelsesmæssige og færdselssikkerhedsmæssige hensyn skal være til stede sammen med den 17-årige under kørslen. Ledsageren skal være i stand til at kunne overtage kørslen, hvis dette er påkrævet. Dette taler på den ene side for en effektiv sanktionering af ledsagerens overtrædelser, men på den anden side bør der også tages hensyn til den generelle motivation for at ville påtage sig opgaven som ledsager.

Det foreslås derfor, at sanktionering af ledsageren, som er knyttet til en tilsidesættelse af betingelserne for ledsagelse, skal fastsættes til bødestraf, der – tilsvarende bøden til den 17-årige – skal fastsættes uden gentagelsesvirkning eller udløsning af andre retsvirkninger, herunder frakendelse af førerretten eller konfiskation.

For at ledsageren kan stilles til ansvar som ledsager og sanktioneres for overtrædelser af betingelserne for ledsagelse, forudsættes det imidlertid, at vedkommende er vidende om – og har indvilliget i – at være ledsager. Det påhviler den 17-årige fører at sikre dette.

Det foreslås, at bøder for tilsidesættelse af betingelserne for ledsagelse bør – ligesom for den 17-årige – udmåles efter et gradueret bødesystem under hensyn til karakteren af den tilsidesatte betingelse.

For ledsagerens formelle overtrædelser af betingelserne for ordningen foreslås, at ledsageren – ligesom den 17-årige, jf. ovenfor under afsnit 2.2.2.1 – sanktioneres med en bøde på 1.000 kr.

For ledsagerens materielle overtrædelser af betingelserne for ordningen foreslås, at ledsageren sanktioneres med en bøde på 3.500 kr.

For så vidt angår politiets muligheder for at håndhæve kontrol af ledsageren, bemærkes det, at politiet i medfør af færdselslovens § 77, stk. 1, 1. pkt., hvorefter politiet kan standse et køretøj og lade det undersøge for fejl og mangler samt kontrollere, at føreren opfylder betingelserne for lovligt at kunne føre køretøjet, tillige vil kunne kontrollere, at ledsageren opfylder betingelserne for ledsagelse.

Dertil foreslås, at færdselslovens bestemmelse i § 56, stk. 1, 2. pkt., om, at føreren under kørslen skal have sit kørekort hos sig og på forlangende vise det til politiet, også skal gælde for ledsageren.

Endelig foreslås, at politiets muligheder for at kræve udåndings- sput- eller svedprøve eller foretage øjenbesigtigelse i medfør af færdselslovens § 55, stk. 1, 2 og 4, 1. pkt., tillige finder anvendelse for ledsageren.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 1.

2.3. Nedsættelse af aldersgrænse for kørekort til lille knallert

2.3.1. Gældende ret

Kørekort til lille knallert må kun udstedes til personer, som er fyldt 16 år, jf. færdselslovens § 63, stk. 2. Personer under 18 år skal endvidere have modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med lille knallert og have bestået en teoretisk og en praktisk prøve. Kørekort til lille knallert kan endvidere udstedes til personer, der er fyldt 18 år og har bestået en teori prøve.

2.3.2. Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ændring

Med lov nr. 479 af 23. maj 2011 blev aldersgrænsen for førere af lille knallert sat ned fra 16 til 15 år med ikrafttrædelse den 19. januar 2013. Samtidig blev der indført en række tiltag, som sigtede til at forbedre færdselssikkerheden for knallertførere. Ændringen af aldersgrænsen nåede imidlertid ikke at træde i kraft, da aldersgrænsenedsættelsen blev ophævet med lov nr. 565 af 18. juni 2012, mens de øvrige tiltag blev opretholdt.

Ophævelsen af nedsættelsen af aldersgrænsen var begrundet i, at en række myndigheder og organisationer var kritiske over for en nedsættelse, herunder Rådet for Sikker Trafik og DTU Transport, som begge pegede på, at en nedsættelse af aldersgrænsen ville medføre et højere antal tilskadekomne unge i trafikken, dels på grund af manglende modenhed blandt de 15-årige, dels på grund af, at risikoen for at komme til skade på en lille knallert er væsentligt større målt pr. kørt kilometer end ved andre transportformer.

Det er regeringens ønske at forbedre de unges mobilitet. Det gælder navnlig for de unge mennesker, der bor uden for de større byer, hvor der ofte er længere afstand mellem eksempelvis hjemmet og den unges skole eller fritidsaktivitet, og hvor den kollektive trafik er mindre koncentreret.

Dertil har de tiltag, som blev indført med ovennævnte lov nr. 479 af 23. maj 2011, betydet en forbedring af færdselssikkerheden for unge knallertførere. Tiltagene, som særligt rettede sig mod unge knallertførere, omfattede bl.a. indførelse af køreprøve samt forbedret knallertuddannelse i ungdomsskolerne, indførelse af krav om færdselsrelateret førstehjælpskursus og skærpede sanktioner, herunder mulighed for førerretsudskydelse.

Det foreslås derfor at genindføre nedsættelsen af aldersgrænsen for kørekort til lille knallert fra 16 til 15 år. Endvidere foreslås indført et krav om samtykke fra indehaver af forældremyndigheden ved salg af knallert til unge under 16 år, jf. nærmere herom i pkt. 2.4.

2.4. Krav om samtykke fra forældremyndighedsindehaver ved salg af knallert til personer under 16 år

2.4.1. Gældende ret

Det følger af forældreansvarsloven, at børn og unge under 18 år er under forældremyndighed, og det er derfor som udgangspunkt forældremyndighedsindehaveren, der kan beslutte, hvorvidt den mindreårige må råde over en knallert. Endvidere følger det af værgemålsloven, at personer under 18 år ikke kan forpligte sig ved retshandler eller råde over deres formue, medmindre andet er bestemt, jf. værgemålslovens § 1, stk. 2. Der vil således normalt skulle foreligge samtykke fra den mindreåriges værge, sædvanligvis indehaveren af forældremyndigheden, før indgåelse af aftaler om køb af en knallert.

Udgangspunktet om, at en mindreårig ikke selv kan forpligte sig ved handler, fraviges dog i en række situationer. Mindreårige kan eksempelvis selv råde over penge, som de har erhvervet ved eget arbejde, efter de er fyldt 15 år, eller penge, som de har fået til fri rådighed, jf. værgemålslovens § 42. Herudover følger det af den såkaldte pengeregel, som er fastslået i retspraksis, at en person, eksempelvis en erhvervsdrivende, der modtager penge som betaling for en vare, som udgangspunkt må kunne stole på, at betaleren har ret til at råde over pengene.

Efter gældende ret vil der således være en række situationer, hvor mindreårige selv gyldigt vil kunne købe en knallert, selv om værgen, som normalt vil være den mindreåriges forældre, ikke har givet samtykke hertil.

2.4.2. Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Med lov nr. 479 af 23. maj 2011 blev der vedtaget et krav om forældresamtykke ved salg mv. af knallerter til unge under 16 år. Som konsekvens af ophævelsen af nedsættelsen af aldersgrænsen fra 16 til 15 år med lov nr. 565 af 18. juni 2012 blev kravet ophævet.

Begrundelsen for indførelsen af kravet med lov nr. 479 af 23. maj 2011 var, at der med nedsættelsen af aldersgrænsen fra 16 til 15 år vurderedes at være et særligt behov for at sikre, at den mindreåriges anskaffelse af en knallert sker med indehaveren af forældremyndighedens kendskab og accept. Forældre, som skønner, at deres barn under 16 år ikke har den fornødne modenhed til at føre en knallert, eller som af andre grunde finder det uhensigtsmæssigt, at den unge råder over en knallert, vil sikres en bedre mulighed for at modsætte sig, at den mindreårige kører knallert.

I forbindelse med, at aldersgrænsen for førere af lille knallert foreslås nedsat fra 16 til 15 år, finder Transport- og Bygningsministeriet, at det er relevant at genindføre kravet om forældresamtykke ved salg mv. af knallerter til unge under 16 år.

Der foreslås derfor indsat en regel i færdselsloven om, at forhandlere eller udlejere af knallerter ikke må overlade en knallert til en person under 16 år uden forældremyndighedsindehaverens skriftlige samtykke. Reglen omfatter alle typer af knallerter, og knallertforhandlere mv., der overtræder reglen, vil kunne straffes med bøde i medfør af færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1.

2.5. Fastsættelse af betingelser for ombytning af udenlandske kørekort

2.5.1. Gældende ret

Det fremgår af færdselslovens § 61, stk. 2, 1. pkt., at transport- og bygningsministeren kan fastsætte bestemmelser om, under hvilke betingelser personer, der har ret til at føre motorkøretøj i udlandet, kan få dansk kørekort. Bestemmelsen relaterer sig til udenlandske personer med sædvanlig bopæl i Danmark.

På den baggrund er der i bekendtgørelse nr. 312 af 25. marts 2015 om kørekort (kørekortbekendtgørelsen) og i bekendtgørelse nr. 203 af 4. marts 2016 om ombytning af udenlandsk kørekort til dansk kørekort uden kontrollerende køreprøve (ombytningsbekendtgørelsen) fastsat bestemmelser om ombytning af udenlandske kørekort. Det følger af ombytningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, nr. 4, og § 2, stk. 1, nr. 4, at en af betingelse for ombytning uden beståelse af kontrollerende køreprøve er, at ansøgeren afgiver en erklæring på tro og love om ikke at have været frataget førerretten i de seneste 5 år, og at førerretten i øvrigt ikke er begrænset eller givet på særlige vilkår. Endvidere følger det af ombytningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 3, at ansøgeren i visse tilfælde skal afgive en erklæring på tro og love om at have haft og gjort brug af sin førerret i de seneste 2 år.

2.5.2. Transport- og Bygningsministeriets overvejelser og den foreslåede ændring

Som en del af betingelserne for ombytning af et udenlandsk kørekort til et dansk kørekort vil det efter Transport- og Bygningsministeriets opfattelse være relevant, at ansøgeren afgiver erklæringer om forskellige forhold som f.eks. manglende frakendelse i en vis periode, særlige begrænsninger for den udenlandske førerret eller reel førererfaring.

Det kan i visse tilfælde være hensigtsmæssigt at fastsætte regler om, at de ovenfor nævnte erklæringer afgives på tro og love af hensyn til at indskærpe alvoren ved erklæringens afgivelse og de forhold, som den afgives under.

Det er Transport- og Bygningsministeriets opfattelse, at den bemyndigelsehjemmel, som færdselslovens § 61, stk. 2, 1. pkt., indeholder, også omfatter mulighed for, at transport- og bygningsministeren i administrative forskrifter kan fastsætte bestemmelser om, at afgivelse af erklæringer om relevante forhold skal afgives på tro og love.

Transport- og Bygningsministeriet er dog blevet opmærksom på, at bestemmelsens ordlyd kan give anledning til tvivl, hvorfor det med den foreslåede ændring præciseres, at bestemmelsen også indeholder hjemmel til at fastsætte bestemmelser om, at afgivelse af erklæringer om relevante forhold skal afgives på tro og love.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget ventes på det foreliggende grundlag ikke at have økonomiske konsekvenser for det offentlige, der overstiger, hvad der kan afholdes inden for myndighedernes egne rammer.

Lovforslaget har en række mindre administrative konsekvenser for de offentlige myndigheder, der forvalter kørekort. Landets kommuner, Rigspolitiet mv. skal foretage en indpasning af aldersnedsættelsen for kørekort til lille knallert og forsøgsordningen med kørekort til 17-årige i relevante IT-systemer mv., der anvendes til at forvalte kørekort, og forsøgsordningen skal formidles til borgerne.

For så vidt angår forslaget om nedsættelse af aldersgrænsen for lille knallert, skal der endvidere i nødvendigt omfang ske en tilpasning af ungdomsskolernes knallertuddannelse.

Lovforslaget indebærer ikke økonomiske og administrative konsekvenser for regionerne.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Lovforslaget forventes ikke at medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser af nævneværdig karakter. Der må forventes en stigning i efterspørgslen efter kørekort det første år, efter at forsøgsordningen med kørekort til 17-årige er trådt i kraft.

Lovforslagets bestemmelse om forældresamtykke ved salg, udlejning mv. af knallerter til unge under 16 år påfører erhvervslivet en ny pligt.

Lovforslaget skønnes herudover ikke at have administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Miljømæssige konsekvenser

Det vurderes, at de miljømæssige konsekvenser af lovforslaget er minimale. Omfanget af kørsel med personbiler vurderes at stige med 0,5 pct., hvis de 17-årige, der deltager i ordningen, kører ligeså mange km i bil som 18-årige med kørekort, og alle turene er nye. Den faktiske ekstra kørsel

vurderes at blive væsentligt mindre, primært fordi det må antages, at en del af de 17-åriges bilture ville være foretaget alligevel, blot med ledsageren bag rattet. Dette understøttes af tyske erfaringer fra en lignende ordning.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget indebærer ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Forholdet til EU-retten

For så vidt angår forslaget om en forsøgsordning med kørekort til 17-årige forudsættes det, at kørekortet udstedes i EU-format til kategori B. Ifølge EU's 3. kørekortdirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2006/126/EF), artikel 4, nr. 6, litra d, har medlemsstaterne mulighed for nationalt at sænke aldersgrænsen for erhvervelse af kørekort til kategori B til 17 år ved tilføjelse af en national kode, som vil betyde, at kørekortet kun er gyldigt i den pågældende medlemsstat frem til det fyldte 18. år.

Det fremgår af 3. kørekortdirektiv, artikel 6, nr. 2, litra d, at kørekort til en hvilken som helst kategori giver ret til at føre knallert. Da den generelle aldersgrænse for erhvervelse af kørekort til knallert i EU er 16 år, er det vurderingen, at et kørekort påført en national kode for ledsaget kørsel vil give førerret til knallert i øvrige medlemsstater, som ikke har en national aldersgrænse for knallert over 17 år.

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter i øvrigt.

8. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 24. februar 2016 til den 11. marts 2016 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

9. Sammenfattende skema

Samlet vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	På det foreliggende grundlag forventes ikke merudgifter af et omfang, der overstiger myndighedernes eksisterende rammer.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen.	Indpasning af aldersnedsættelse for lille knallert samt forsøgsordningen for kørekort til 17-årige, herunder kørekorttekniske tiltag mv., i de relevante kørekortmyndigheders IT-systemer mv. I nødvendigt omfang tilpasning af ungdomsskolernes knallertuddannelse.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Ingen.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen.	Krav om forældresamtykke ved salg, udlejning mv. af knallerter til unge under 16 år påfører erhvervslivet en ny pligt.
Miljømæssige konsekvenser	Ingen.	Ingen af betydning.

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Advokatrådet, Autobranchen Danmark, Automobilbranchens Handels- og Industriforening, Beredskabsstyrelsen, Cyklistforbundet, Danmarks Tekniske Universitet - Institut for Transport (DTU Transport), Dansk Bilbrancheråd, Dansk Bilforhandler Union, Dansk Standard, Dansk Erhverv, Dansk Industri (DI), Dansk Kørelærer-Union, Dansk Køreskole Forening, Dansk Transport & Logistik (DTL), Danske Advokater, Danske Biludlejere, Danske Kørelæreres Landsforbund, Danske Regioner, De Danske Bilimportører, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Falck Danmark A/S, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet Tænk, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af Frie Kørelærere, Foreningen af offentlige anklagere, Forsikring og Pension, Frie Danske Lastbilmænd (FDL), Håndværksrådet, Institut for Menneskerettigheder, International Transport Danmark (ITD), Kommunernes Landsforening (KL), Køreprøvesagkyndiges Landsforening, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen Landsbyerne i Danmark, Landsforeningen af Polio Trafik- og Ulykkesskadede, NOAH-Trafik, Politiforbundet i Danmark, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Rådet for Bæredygtig Trafik, Rådet for Sikker Trafik, Trafikforskningsgruppen ved Aalborg Universitet, Trafiksikkerheds Venner i Danmark og Veteranknallertklubben Aktiv.

Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen.	Ingen.
Forholdet til EU-retten	<p>For så vidt angår forslaget om en forsøgsordning med kørekort til 17-årige forudsættes det, at kørekortet udstedes i EU-format til kategori B. Ifølge EU's 3. kørekortdirektiv (Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv 2006/126/EF), artikel 4, nr. 6, litra d, har medlemsstaterne mulighed for nationalt at sænke aldersgrænsen for erhvervelse af kørekort til kategori B til 17 år ved tilføjelse af en national kode, som vil betyde, at kørekortet kun er gyldigt i den pågældende medlemsstat frem til det fyldte 18. år.</p> <p>Det fremgår af 3. kørekortdirektiv, artikel 6, nr. 2, litra d, at kørekort til en hvilken som helst kategori giver ret til at føre knallert. Da den generelle aldersgrænse for erhvervelse af kørekort til knallert i EU er 16 år, er det vurderingen, at et kørekort påført en national kode for ledsaget kørsel vil give førerret til knallert i øvrige medlemsstater, som ikke har en national aldersgrænse for knallert over 17 år.</p>	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Ifølge færdselslovens § 56, stk. 2, kan kørekort udstedes til en person, der er fyldt 18 år, jf. dog § 57. Det følger af § 57, at transport- og bygningsministeren kan fastsætte særlige bestemmelser og betingelser for erhvervelse af kørekort til motorkøretøjer, som fraviger den generelle bestemmelse om aldersgrænsen, hvis det vedrører særlige typer af motorkøretøjer eller kørselsformål, herunder erhvervsmæssig befordring af personer, buskørsel, godskørsel, mv.

For at forbedre færdselssikkerheden for de unge nyuddannede bilister, foreslås det, jf. forslaget til færdselslovens § 57, stk. 3, at bemyndige transport- og bygningsministeren til at fastsætte regler om en forsøgsordning, hvormed alderskravet for erhvervelse af kørekort sættes ned til 17 år betinget af ledsaget kørsel frem til det fyldte 18. år. Transport- og bygningsministeren kan i den forbindelse fravige færdselslovens § 56, stk. 2, nr. 1, vedr. alderskrav for erhvervelse af kørekort, samt § 128, stk. 4, § 129, stk. 4, 1. og 2. pkt., og § 131, stk. 1, og det vil blive fastsat, at § 56, stk. 1, 2. pkt., tillige finder anvendelse i forhold til ledsageren. Endelig kan transport- og bygningsministeren efter forhandling med justitsministeren fastsætte, at § 55, stk. 1, 2 og 4, 1. pkt., med de fornødne ændringer tillige finder anvendelse i forhold til ledsageren.

Kravet om forhandling med justitsministeren skyldes, at regler udstedt af justitsministeren om udåndings-, snyt- og svedprøver samt øjenbesigtigelse også skal sættes i kraft for ledsagerens vedkommende som led i forsøgsordningen.

Der er tale om en treårig forsøgsordning, hvor den 17-årige får mulighed for at erhverve kørekort, forudsat at den 17-årige det første år kun kører bil under ledsagelse af en erfarne bilist.

Det forventes, at bemyndigelsen vil blive udmøntet i en bekendtgørelse, der fastsætter rammerne for indholdet af

ordningen. Der vil i bekendtgørelsen således bl.a. blive fastsat krav om, at den 17-årige ansøger skal gennemgå den samme køreuddannelse som ansøgere på 18 år eller derover. Der vil endvidere blive fastsat en række minimumskrav til ledsageren, herunder at ledsageren skal være minimum 30 år gammel og have haft kørekort i 10 år, uden at førerretten i denne periode har været frakendt betinget eller ubetinget. De foreslåede alders- og erfaringskrav er begrundet i ønsket om at fremme, at det er forældre eller en anden voksen rollemodel, som varetager ledsagerrollen.

Bekendtgørelsen vil desuden indeholde regler om sanktionerne for overtrædelse af forsøgsordningen. Det foreslås, at sanktioner over for den 17-årige, som alene knyttes til en tilsidesættelse af betingelserne for forsøgsordningen, kun skal fastsættes til bødestraf uden gentagelsesvirkning eller med udløsning af andre retsvirkninger, herunder frakendelse af førerretten eller konfiskation. Det bemærkes i den forbindelse, at der i færdselslovens § 118, stk. 8, allerede er hjemmel til at pålægge straf i form af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifter, der udstedes i medfør af loven.

Ved fastsættelse af et passende niveau for bødens størrelse må der tages hensyn til, at bøderne skal have præventiv virkning samtidig med, at en bøde ikke bør udmåles i en sådan størrelsesorden, at den sigtede som følge af sine indkomstforhold ikke er i stand til at betale bøden.

En 17-årig, som kører uden ledsager, skal sanktioneres med en bøde udmålt efter samme principper som ved udmåling af bøder til 17-årige, der kører uden at have erhvervet kørekort.

Da en 17-årig, som er omfattet af forsøgsordningen, forudsætningsvist har gennemført og bestået en køreuddannelse og dermed har modtaget det lovpligtige antal køreundervisningstimer, foreslås bøden til en 17-årig fører, som kører uden ledsager, fastsat til 3.000 kr., hvilket vil sige samme takst som i dag gælder for 17-årige, som har gennemført et ikke uvæsentligt antal køretimer. Ved fastlæggelsen af bødeniveauet for denne type overtrædelse er der således taget hensyn til de særlige retningslinjer, der i dag gælder for personer mellem 15 og 18 år, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr.

4/2000 som nævnt ovenfor under punkt 2.2.1.1, og bøden bør derfor ikke nedsættes yderligere.

Bøden til en 17-årig fører, som kører med en ledsager, der ikke opfylder betingelserne for forsøgsordningen, foreslås udmålt efter et gradueret bødesystem under hensyn til karakteren af den tilsidesatte betingelse. For at sikre en enkel og let administrerbar ordning bør der alene fastsættes to bødepositioner til den 17-årige for ledsagerens overtrædelser af betingelserne for ordningen.

Det forudsættes, at en 17-årig, som kører med en ledsager, der ikke opfylder betingelserne for forsøgsordningen, alene straffes, hvis den 17-årige har kendskab (forsæt) til, at ledsageren ikke opfylder betingelserne. Det bemærkes i den forbindelse, at der vil kunne forekomme situationer, hvor det vil være svært at bevise den 17-åriges forsæt til, at ledsageren ikke opfylder betingelserne. Dette vil f.eks. være tilfældet, hvis det er mindre end 10 år siden, at ledsageren har genhvervet førerretten efter en ubetinget frakendelse.

Opfylder ledsageren ikke de formelle betingelser for ordningen, f.eks. hvis ledsageren har undladt at medbringe et gyldigt kørekort under kørslen, forslås det, at den 17-årige som udgangspunkt sanktioneres med en bøde på 1.000 kr. svarende til bødetaksten for en tilsvarende formel overtrædelse begået af en fører over 18 år. Det forudsættes dog, at anklagemyndigheden i forbindelse med en straffesag for denne type overtrædelse søger bøden nedsat til det halve beløb i overensstemmelse med de almindelige retningslinjer om sanktionspåstande i færdselsager vedrørende personer mellem 15 og 18 år, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 4/2000.

Opfylder ledsageren ikke de materielle betingelser for ordningen, f.eks. hvis ledsageren er spirituspåvirket i et omfang, der overskrider rammerne for lovlig kørsel i medfør af færdselslovens § 53, foreslås, at den 17-årige sanktioneres med en bøde på 3.000 kr. svarende til det foreslåede bødeniveau for en 17-årig, som kører uden ledsager. Ved fastlæggelsen af bødeniveauet for denne type overtrædelse er der således taget hensyn til de særlige retningslinjer, der i dag gælder for personer mellem 15 og 18 år, jf. Rigsadvokatens Meddelelse nr. 4/2000 som nævnt ovenfor under punkt 2.2.1.1, og bøden bør derfor ikke nedsættes yderligere.

Den foreslåede ordning vil i øvrigt ikke som udgangspunkt medføre ændringer i færdselslovens almindelige sanktionssystem. Dette gælder også for så vidt angår frakendelse af førerretten.

Om frakendelse af førerretten fremgår det af den foreslåede bestemmelse i § 57, stk. 3, 2. pkt., i færdselsloven, at transport- og bygningsministeren kan fastsætte regler, der fraviger færdselslovens bestemmelser om frakendelse i relevant omfang.

Det vil i den forbindelse bl.a. blive fastsat, at bestemmelserne i færdselslovens § 128, stk. 4, om beregning af frakendelsestiden for unge under 18 år, § 129, stk. 4, 1. pkt., om udskydelse af retten til at erhverve førerret og § 129, stk. 4, 2. pkt., om frakendelse af førerretten, fraviges i forhold til førere, der er omfattet af forsøgsordningen.

Det betyder bl.a. i relation til færdselslovens § 128, stk. 4, at det vil blive fastsat, at en frakendelse for en 17-årig, der er omfattet af forsøgsordningen – ligesom for en fører over 18 år, der har erhvervet kørekort – vil få virkning fra afgangstidspunktet og ikke fra vedkommendes 18-års fødselsdag, medmindre førerretten har været inddraget af politiet på et tidligere tidspunkt.

I relation til færdselslovens § 129, stk. 4, 1. pkt., vil det blive fastsat, at en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert, jf. § 129, stk. 3, for en fører, der ønsker at deltage i den særlige ordning for 17-årige, vil medføre en udskydelse af retten til at deltage i ordningen med 6 måneder, hvis den pågældende på gerningstidspunktet er under 17 år.

I relation til færdselslovens § 129, stk. 4, 2. pkt., vil det blive fastsat, at en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert for en fører, der på gerningstidspunktet var under 17 år, men på afgangstidspunktet er over 17 år, desuden vil medføre en ubetinget frakendelse af førerretten til almindelig bil i 6 måneder. Ifølge § 129, stk. 4, 2. pkt., finder bestemmelsen i § 60 a ikke herved anvendelse.

I relation til færdselslovens § 131, stk. 1, 2. pkt., vil det blive fastsat, at anke af en dom, hvorved en person over 17 år, der endnu ikke deltager i den særlige ordning for 17-årige, ubetinget er frakendt retten til at erhverve førerret, ikke har opsættende virkning for dommens bestemmelse om frakendelse.

Ledsageren har ikke noget formelt ansvar for selve kørslen, herunder for eventuelle færdselsforseelser, idet det er den 17-årige fører af bilen, der bærer det fulde ansvar for kørslen. Ledsageren skal som udgangspunkt alene bistå den unge bilist med rådgivning og vejledning i kørslen, men ledsageren skal være i stand til at kunne overtage kørslen, hvis dette måtte blive nødvendigt. I strafudmålingen, der knytter sig til ledsagerens overtrædelser af betingelserne for ledsagelse, er der på den ene side behov for en effektiv sanktionering af ledsagerens overtrædelser, men på den anden side bør der også i sanktionssystemet tages hensyn til den generelle motivation for at ville påtage sig opgaven som ledsager.

For at ledsageren kan stilles til ansvar som ledsager og sanktioneres for overtrædelser af betingelserne for ledsagelse, forudsættes det imidlertid, at vedkommende er vidende om – og har indvilliget i – at være ledsager. Det påhviler den 17-årige fører at sikre dette.

Sanktionering af ledsageren, som er knyttet til en tilsidesættelse af betingelserne for ledsagelse, fastsættes til bødestraf, der – tilsvarende bøden til den 17-årige – skal fastsættes uden gentagelsesvirkning eller udløsning af andre retsvirkninger, herunder frakendelse af førerretten eller konfiskation. Bøder for tilsidesættelse af betingelserne i forsøgsordningen bør – ligesom for den 17-årige – udmåles efter et gradueret bødesystem under hensyn til karakteren af den tilsidesatte betingelse.

For ledsagerens formelle overtrædelser af betingelserne for forsøgsordningen, f.eks. hvis ledsageren har undladt at medbringe et gyldigt kørekort under kørslen, foreslås, at led-

sageren – svarende til den 17-årige fører – sanktioneres med en bøde på 1.000 kr.

For ledsagerens materielle overtrædelser af betingelserne for forsøgsordningen, f.eks. hvis ledsageren er spirituspåvirket i et ulovligt omfang, foreslås, at ledsageren sanktioneres med en bøde på 3.500 kr.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

For så vidt angår politiets muligheder for håndhævelse, bemærkes det, at det følger af færdselslovens § 77, stk. 1, 1. pkt., at politiet kan standse et køretøj og lade det undersøge for fejl og mangler samt kontrollere, at føreren opfylder betingelserne for lovligt at kunne føre køretøjet. Eftersom den foreslåede ordning indebærer, at en 17-årig skal ledsages af en ældre, myndig og erfaren person, som skal kunne overtage kørslen, vil politiet i medfør af § 77, stk. 1, 1. pkt., tillige kunne standse køretøjet med henblik på at kontrollere, at ledsageren opfylder betingelserne for ledsagelse, jf. ovenfor, således at den 17-årige fører lovligt kan føre køretøjet.

Efter færdselslovens § 56, stk. 1, 2. pkt., skal føreren under kørslen have kørekortet hos sig og skal på forlangende vise det til politiet. Der vil således blive fastsat regler om, at ledsageren under kørslen tillige skal have kørekortet hos sig og på forlangende vise det til politiet.

Dertil fremgår det af færdselslovens foreslåede § 57, stk. 3, 3. pkt., at transport- og bygningsministeren efter forhandling med justitsministeren kan bestemme, at færdselslovens § 55, stk. 1, 2 og 4, 1. pkt., med de fornødne ændringer tillige finder anvendelse for ledsageren.

Det vil i den forbindelse blive fastsat, at politiet skal have mulighed for at kunne kræve udåndings-, spyt- eller svedprøve eller foretage øjenbesigtigelse af en ledsager, ligesom politiet skal have mulighed for at forlange, at en ledsager afgiver udåndingsprøve på et andet sted, end hvor den pågældende er antruffet, hvis der er grund til at antage, at den pågældende har overtrådt færdselslovens § 53. Dertil kommer, at politiet skal have mulighed for at fremstille en ledsager til udtagelse af blod- og urinprøve, hvis der er grund til at antage, at den pågældende har overtrådt § 53 eller § 54, stk. 1, 2 eller 3, eller den pågældende nægter eller ikke er i stand til at medvirke til en udåndingsprøve, sputprøve, svedprøve eller øjenbesigtigelse. Hvis mistanken angår andre forhold end spirituspåvirkning, skal politiet tillige have mulighed for at fremstille den pågældende til undersøgelse af en læge. Det samme gælder ved mistanke om spirituspåvirkning, når særlige omstændigheder taler for det.

Politiet har i dag i medfør af færdselslovens § 55, stk. 1 og 2, mulighed for at foretage de nævnte indgreb over for førere af køretøjer. For at kunne konstatere, om en ledsager har overtrådt betingelserne for ordningen, bør politiet have mulighed for at foretage de samme indgreb over for ledsageren.

Det vil endvidere blive fastsat, at de bestemmelser, som justitsministeren fastsætter i medfør af færdselslovens § 55, stk. 4, 1. pkt., om udåndings-, sput- og svedprøver samt øjenbesigtigelse efter færdselsloven, tillige vil finde anvendelse

for de prøver og undersøgelser, som politiet foretager af en ledsager.

Til nr. 2

Ifølge færdselslovens § 61, stk. 2, 1. pkt., kan transport- og bygningsministeren fastsætte bestemmelser om, under hvilke betingelser personer, der har ret til at føre motorkøretøj i udlandet, kan få dansk kørekort.

Det foreslås, at færdselslovens § 61, stk. 2, 1. pkt., præciseres således, at det nu udtrykkeligt fremgår, at transport- og bygningsministeren i forbindelse med fastsættelse af administrative bestemmelser om betingelserne for ombytning af udenlandsk kørekort til dansk kørekort kan fastsætte bestemmelser om, at afgivelse af erklæringer om relevante forhold skal afgives på tro og love. Der vil således kunne fastsættes administrative bestemmelser om, at en ansøger – som en af betingelserne for ombytning – på tro og love skal afgive erklæring om f.eks. manglende frakendelse i en vis periode, særlige begrænsninger for den udenlandske førerret eller reel førererfaring.

En ansøgers afgivelse af urigtig erklæring i medfør af bestemmelser fastsat i henhold til § 61, stk. 2, 1. pkt., om, at erklæring skal afgives på tro og love, vil kunne straffes efter straffelovens § 161.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 3

Det fremgår af den gældende bestemmelse i færdselslovens § 63, stk. 2, 1. pkt., at kørekort til lille knallert kan udstedes til en person, der er fyldt 16 år, og som har modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med lille knallert og bestået en teoriprøve og en praktisk prøve i tilknytning hertil. Den foreslåede ændring af færdselslovens § 63, stk. 2, indebærer, at den gældende aldersgrænse på 16 år for førere af lille knallert nedsættes til 15 år.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 4

Den foreslåede § 63 a indebærer, at knallertforhandlere og andre, der driver erhvervsvirksomhed med salg, udlejning eller reparation af knallerter, ikke må sælge eller på anden måde stille en knallert til rådighed for personer under 16 år, medmindre der foreligger et skriftligt samtykke fra forældremyndighedens indehaver.

Bestemmelsen omfatter enhver type knallert (både lille og stor knallert) og gælder, uanset om der er tale om en fabriksny eller en brugt knallert. Bestemmelsen omfatter endvidere enhver form for overladelse, uanset om der er tale om salg, udlejning eller udlån, hvis overladelsen sker som led i erhvervsudøvelsen. Det er tillige uden betydning, om der er tale om overladelse af mere varig karakter, eller om overladelsen er rent midlertidig, eksempelvis at den unge tilbydes at køre en prøvetur på knallerten.

Bestemmelsen omfatter derimod ikke den situation, hvor en person under 16 år har indleveret en knallert eksempelvis til reparation hos en knallertforhandler eller lignende. I sådanne situationer, hvor personen under 16 år i forvejen havde rådighed over knallerten, vil knallerten kunne udleveres til vedkommende igen uden krav om samtykke fra forældremyndighedens indehaver.

Det er den erhvervsdrivende, der har ansvaret for at kontrollere, om den unge er over eller under 16 år, og, hvis der er tale om en person under 16 år, at samtykket fra forældremyndighedens indehaver foreligger senest samtidig med, at knallerten stilles til rådighed for den unge.

I den forbindelse bemærkes det i øvrigt, at alle personer, der er fyldt 16 år, kan få udstedt et legitimationskort med billede hos kommunen mod betaling af et gebyr på højst 150 kr., jf. bekendtgørelse nr. 532 af 13. juni 2004 om udstedelse af legitimationskort til personer på 16 år og derover.

Ved salg eller anden overladelse af en knallert til personer under 16 år er det den erhvervsdrivendes ansvar at sikre sig, at samtykket fra forældremyndighedens indehaver foreligger i forbindelse med overladelsen. Der stilles ikke andre formkrav til samtykket, ud over at dette skal foreligge skriftligt. Samtykket vil således eksempelvis kunne gives ved underskrift på forhandlerens genpart af salgsfakturaen eller lignende.

I tilfælde, hvor to forældre har fælles forældremyndighed, er det i forhold til den erhvervsdrivendes forpligtigelse efter bestemmelsen tilstrækkeligt, at der foreligger et skriftligt samtykke fra den ene af forældremyndighedens indehavere.

Såfremt det efterfølgende måtte vise sig, at den person, som har afgivet det skriftlige samtykke, ikke var indehaver af forældremyndigheden, forudsættes det, at den erhvervsdrivende kun kan straffes for overtrædelse af bestemmelsen, hvis den erhvervsdrivende har eller burde have indset dette forhold, eller hvis den erhvervsdrivende i øvrigt har handlet uagtsomt ved modtagelsen af samtykket.

Overtrædelse af den foreslåede bestemmelse vil kunne straffes med bøde i medfør af færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1. Dette gælder tillige, hvis den erhvervsdrivende er en juridisk person, jf. færdselslovens § 118, stk. 10. Der bør ved fastsættelse af bødens størrelse navnlig lægges vægt på, hvor stor en fortjeneste den erhvervsdrivende må antages at have haft ved den eller de skete overtrædelser af bestemmelsen, ligesom antallet af overtrædelser i sig selv bør tillægges vægt, samt om vedkommende tidligere er straffet for overtrædelse af bestemmelsen.

Strafansvaret for overtrædelse af bestemmelsen forældes i henhold til straffelovens almindelige regler. Det følger således af straffelovens § 93, stk. 1, nr. 1, at forældelsesfristen er 2 år, da færdselslovens § 118, stk. 1, nr. 1, ikke hjemler højere straf end bøde.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 5

Det fremgår af den gældende § 129, stk. 6, at hvis føreren er under 16 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse af retten til at føre lille knallert vedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 16 år. Som en konsekvens af den foreslåede ændring af færdselslovens § 63, stk. 2, om at nedsætte den gældende aldersgrænse på 16 år for førere af lille knallert til 15 år, nedsættes aldersgrænsen i den foreslåede ændring af færdselslovens § 129, stk. 6, ligeledes fra 16 år til 15 år.

Til nr. 6

Ifølge den gældende § 132 c kan spørgsmålet om generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb ud over de i § 132 nævnte tilfælde indbringes for domstolene, hvis føreren var under 16 år på tidspunktet for frakendelsen, og frakendelsestiden udløber, efter at føreren er fyldt 19 år. Indbringelsen sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3, og kan tidligst finde sted, når den pågældende er fyldt 19 år.

Som konsekvens af den foreslåede ændring af færdselslovens § 63, stk. 2, om at nedsætte aldersgrænsen for førere af lille knallert fra 16 år til 15 år, foreslås med ændringen af § 132 c, at hvis en person er frakendt retten til at føre lille knallert, inden vedkommende fyldte 15 år, og frakendelsestiden udløber, efter at vedkommende er fyldt 18 år, kan spørgsmålet om generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb indbringes for domstolene, når vedkommende er fyldt 18 år.

Til § 2

Efter det foreslåede *stk. 1* vil forslaget § 1, nr. 1 og 2, træde i kraft dagen efter offentliggørelsen i Lovtidende.

Baggrunden herfor er, at Transport- og Bygningsministeriet ønsker, at de administrative regler om en forsøgsordning med kørekort til 17-årige skal træde i kraft så hurtigt som muligt for derved at opnå den ønskede forbedring af færdselssikkerheden blandt unge nyuddannede bilister så tidligt som muligt.

For så vidt angår den foreslåede ændring af § 61, stk. 2, 1. pkt., er der alene tale om en mindre præcisering af bestemmelsen, der skal træde i kraft hurtigst muligt.

Det foreslås i *stk. 2*, at forslaget § 1, nr. 3-6, træder i kraft den 1. januar 2017, således at de berørte borgere, erhvervsvirksomheder og administrerende myndigheder får en rimelig frist til at indrette sig efter de nye regler.

Der lægges i den forbindelse vægt på, at der skal være den fornødne tid til at tilrettelægge de ændringer af undervisningsmaterialet i relation til erhvervelse af kørekort til lille knallert, som ændringerne i lovforslaget medfører.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 1

I færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1386 af 11. december 2013, som ændret bl.a. ved § 1 i lov nr. 565 af 18. juni 2012 og senest ved § 1 i lov nr. 154 af 18. februar 2015, foretages følgende ændringer:

§ 57. ---

Stk. 2 ---

1. I § 57 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Transport- og bygningsministeren kan fastsætte regler om en forsøgsordning, hvormed alderskravet for erhvervelse af kørekort sættes ned til 17 år betinget af ledsaget kørsel frem til det fyldte 18. år. Transport- og bygningsministeren kan i den forbindelse fravige § 56, stk. 2, nr. 1, § 128, stk. 4, § 129, stk. 4, 1. og 2. pkt., og § 131, stk. 1, samt fastsætte, at § 56, stk. 1, 2. pkt., tillige finder anvendelse i forhold til ledsageren. Transport- og bygningsministeren kan endvidere efter forhandling med justitsministeren fastsætte, at § 55, stk. 1, 2 og 4, 1. pkt., med de fornødne tilpasninger tillige finder anvendelse i forhold til ledsageren.«

§ 61. ---

Stk. 2, 1. pkt. Justitsministeren kan fastsætte bestemmelser om, under hvilke betingelser personer, der har ret til at føre motorkøretøj i udlandet, kan få dansk kørekort.

Stk. 3. ---

2. I § 61, *stk. 2, 1. pkt.*, indsættes efter »kørekort«:

», herunder bestemmelser om afgivelse af erklæringer på tro og love.«

§ 63. ---

Stk. 2. Kørekort til lille knallert kan udstedes til en person, der er fyldt 16 år, og som har modtaget undervisning i færdselsreglerne og kørsel med lille knallert og bestået en teoriprøve og en praktisk prøve i tilknytning hertil. Kørekort til lille knallert kan tillige udstedes til en person, der er fyldt 18 år, og som har bestået en teoriprøve.

Stk. 3-7. ---

3. I § 63, *stk. 2, 1. pkt.*, ændres »16 år« til: »15 år«.

4. Efter § 63 indsættes:

»§ 63 a. Den, der driver erhverv med salg, udlejning eller reparation af knallerter, må ved udøvelsen af denne virksomhed ikke sælge eller på anden måde stille en knallert til rådighed for personer under 16 år, medmindre forældremyndighedens indehaver forinden har givet skriftligt samtykke dertil. Det påhviler den erhvervsdrivende at sikre sig, at samtykket foreligger.«

§ 129. ---

Stk. 2-5. ---

Stk. 6. Er føreren under 16 år på det tidspunkt, hvor en ubetinget frakendelse til at føre lille knallertvedtages eller fastslås ved endelig dom, regnes frakendelsestiden fra den dag, hvor føreren fylder 16 år.

Stk. 7. ---

§ 132 c. Spørgsmålet om generhvervelse af retten til at føre lille knallert inden frakendelsestidens udløb kan ud over de i § 132 nævnte tilfælde indbringes for domstolene, hvis føreren var under 16 år på tidspunktet for frakendelsen og frakendelsestiden udløber, efter at føreren er fyldt 19 år. Indbringelsen sker efter reglerne i straffelovens § 78, stk. 3, og kan tidligst finde sted, når den pågældende er fyldt 19 år. Retten kan kun gengives, når ganske særlige omstændigheder foreligger.

5. I § 129, *stk.6*, ændres »16 år« til: »15 år« to steder.

6. I § 132 c ændres »16 år« til: »15 år«, og to steder »19 år« til: »18 år«

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende, jf. dog *stk. 2*.

Stk. 2. § 1, nr. 3-6, træder i kraft den 1. januar 2017.